

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Приймальною комісією

Протокол № 6 від 31.03.2020 року

Голова Приймальної комісії

Віктор ОГНЕВ'ЮК

Програма

фахового випробування з педагогіки, психології та фахових методик

Освітній рівень: перший (бакалаврський)
Спеціальність: 012 Дошкільна освіта
Освітня програма: 012.00.01 Дошкільна освіта
На основі: освітньо-кваліфікаційного рівня молодший спеціаліст

ПОГОДЖЕНО

Проректор з науково-методичної та
начальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

РОЗГЛЯНУТО І ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри педагогіки та психології
протокол № 2 від 12.02.2020 р.

Завідувач кафедри Ганна ІВАНЮК

на засіданні кафедри дошкільної освіти
протокол №10 від 05.02.2020 р.

Завідувач кафедри Ганна БЄЛЕНЬКА

Київ – 2020

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Професійна підготовка сучасного фахівця в галузі дошкільної освіти передбачає врахування рівня професійної компетентності, здатності до постійного самовдосконалення, творчої реалізації виробничих завдань.

Для забезпечення якісної фахової підготовки на першому (бакалаврському) освітньому рівні зі спеціальності 012 «Дошкільна освіта» важливим є визначення рівня знань, умінь, навичок, способів діяльності та готовності до виконання професійних обов'язків. У цьому руслі важливим є виявлення у вступників педагогічної та психологічної компетентності за результатами засвоєння ними «Педагогіки», «Психології», фахових методик. Програма орієнтована на виявлення рівня оволодіння абітурієнтами фаховими компетентностями задля забезпечення повноцінного фізичного та психічного розвитку дітей; умінь працювати з різними за своїми індивідуальними (фізіологічними та психологічними) особливостями дітьми.

Завдання:

виявити базові знання категорій і понять педагогіки та психології, розуміння сутності педагогічних явищ і процесів, особливостей прояву пізнавальних процесів, емоційно-вольової сфери, психологічних властивостей особистості дитини дошкільного віку;

виявити у майбутніх вихователів уміння і здатність застосовувати знання з педагогіки та психології у професійно-педагогічній діяльності;

виявити початкові навички планування виховної роботи з дітьми з метою реалізації пізнавальних, розвивальних і виховних цілей освітнього процесу.

Форма проведення – екзамен у формі комп'ютерного тестування.

Оцінювання: за 200 бальною шкалою.

Критерії оцінювання знань вступника

Кількість балів (max - 200)	Критерії
180 – 200	Виставляється за глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих джерелах; вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їхньому взаємозв'язку і розвитку, чітко і лаконічно; логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.
160 – 179	Виставляється за ґрунтовні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язування практичних задач.
140 – 159	Виставляється за міцні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання, які, однак, містять певні неточності; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.
120 – 139	Виставляється за посередні знання навчального матеріалу, мало аргументовані відповіді, слабе застосування теоретичних положень при розв'язанні практичних задач.
100 – 119	Виставляється за слабкі знання навчального матеріалу, неточні або мало аргументовані відповіді, з порушенням послідовності його викладання, за слабе застосування теоретичних положень при розв'язанні практичних задач.
1 – 99	Виставляється за незнання значної частини навчального матеріалу, істотні помилки у відповідях на запитання, невміння орієнтуватися під час розв'язання практичних задач, незнання основних фундаментальних положень.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Предмет і завдання педагогіки

Педагогіка як наука. Стадії і джерела розвитку педагогіки. Об'єкт, предмет та основні категорії педагогіки. Предмет дошкільної педагогіки. Функції і завдання педагогіки. Система педагогічних наук. Зв'язок педагогіки (загальної та дошкільної) з іншими науками. Методи науково-педагогічних досліджень та їх характеристика.

Загальні основи дошкільної дидактики

Особливості навчання дітей дошкільного віку. Зміст навчання дітей дошкільного віку. Принципи і типи навчання. Сучасна система дошкільної освіти. Заклади дошкільної освіти в системі освіти. Програми виховання, навчання і розвитку дітей дошкільного віку.

Зміст дошкільної та загальної середньої освіти

Сутність і завдання змісту освіти. Основні компоненти змісту освіти. Фактори, що зумовлюють формування змісту освіти. Теорії організації змісту освіти. Види освіти. Наукові вимоги до формування змісту освіти. Реалізація змісту освіти в сучасній школі. Нормативні документи, що відображають зміст освіти. Базовий компонент дошкільної освіти як Державний стандарт дошкільної освіти України та програми виховання, навчання і розвитку дітей дошкільного віку.

Зміст навчання, виховання і розвитку дітей дошкільного віку. Підготовка дітей дошкільного віку до життя та навчання у школі.

Закони, закономірності та принципи навчання

Закони навчального процесу. Закономірності навчального процесу та їх класифікація. Об'єктивні та суб'єктивні закономірності процесу навчання. Дидактичні принципи та їх класифікація. Система сучасних дидактичних принципів, їх характеристика. Система правил реалізації принципів навчання.

Закономірності освітнього процесу у закладах дошкільної освіти. Розвивальне середовище як складова освітнього процесу ЗДО.

Методи, засоби і організаційні навчання

Поняття про методи та прийоми навчання. Функції навчання. Характеристика основних груп методів навчання. Загальні вимоги до використання методів навчання. Поняття про засоби навчання, їх характеристика.

Особливості методів навчання, виховання і розвитку дітей дошкільного віку.

Поняття про форми організації навчання. Форми організації навчання, їх характеристика. Класифікація форм організації навчання. Форми організації

самоцінних видів діяльності дітей дошкільного віку (рухова, ігрова, пізнавальна та ін.).

Сутність і зміст процесу виховання

Процес виховання, його структура, етапи і рушійні сили. Мета і завдання виховання. Чинники виховання. Основні закономірності і принципи виховання.

Поняття про зміст виховання. Мета, завдання і засоби виховання дітей дошкільного віку (фізичного, розумового, морального, естетичного, трудового виховання). Єдність і взаємозв'язок завдань виховання дітей дошкільного віку.

Базова культура особистості: зміст і шляхи формування: виховання громадянської культури, виховання розумової культури, філософсько-світоглядна підготовка, виховання основ моральної культури, виховання екологічної культури, трудове виховання, виховання естетичної культури, виховання фізичної культури.

Загальні методи та форми виховання

Поняття про методи, прийоми, способи, засоби виховання. Класифікація методів виховання. Характеристика основних груп методів виховання. Вибір методів виховання в освітньому процесі закладу дошкільної освіти.

ПСИХОЛОГІЯ

Предмет і методи психології

Психологія як наука про закономірності і механізми психіки. Розвиток наукових знань про природу і суть психіки людини. Етапи становлення психології як науки. Галузі психологічних знань. Завдання сучасної психології. Місце психології в системі наук про людину.

Мозок і психіка. Рефлекторна природа діяльності мозку. Проблема локалізації психічних функцій.

Психіка людини як продукт еволюції. Свідомість як вищий рівень психічного відображення. Структура психіки, її зміст, походження. Свідоме і несвідоме в психіці людини.

Методи наукових досліджень. Спостереження (самоспостереження). Експеримент, його види. Бесіда, анкети, інтерв'ю, вивчення продуктів діяльності.

Психологія особистості

Поняття про особистість та коло близьких понять. Особистість як суб'єкт і об'єкт психології. Структура особистості за К.К. Платоновим. Спрямованість особистості як визначальна характеристика. Потреби особистості. Мотивація особистості. Самосвідомість і самооцінка особистості. Теорії особистості.

Соціально-психологічна сфера особистості

Соціалізація особистості. Суть, зміст, напрями та механізми.

Спілкування як засіб соціалізації, його структура, зміст, засоби (вербальні і невербальні). Спілкування як міжособистісне сприймання і розуміння. Ефекти міжособистісного сприймання (стереотипізація, ефект ореолу, ідентифікація).

Поняття про соціальні групи, параметри. Колектив як вищий рівень розвитку групи. Роль референтних груп в процесах соціалізації. Статус особистості в групі. Лідерство. Типи лідерів. Конформізм. Психологічна сумісність.

Когнітивна сфера особистості

Рівні і форми психічного відображення.

Відчуття. Види відчуттів та їх закономірності (пороги чутливості, адаптація, взаємодія).

Сприймання. Види сприймань, їх властивості (осмисленість, аперцепція, вибірковість, предметність, константність).

Пам'ять. Теорії розвитку пам'яті. Види пам'яті. Уявлення пам'яті. Процеси пам'яті (запам'ятовування, відтворення, зберігання).

Мислення. Мислення як процес. Види і форми мислення. Мислительні операції.

Уява. Види уяви. Створення образів уяви.

Індивідуально-психологічні особливості в когнітивній сфері.

Афективна сфера особистості

Поняття про емоції і почуття. Сфера потреб і емоції, їх характеристика. Соціальна обумовленість почуттів. Види почуттів.

Емоційні стани: емоційний тон відчуття й сприймання, настрій, афект, пристрасть, стрес, фрустрація.

Воля як психічний процес, її функції. Види довільний дій. Структура складової вольової дії.

Індивідуальні відмінності в афективній сфері людини.

Індивідуально-психологічні властивості особистості

Темперамент. Історія розвитку уявлень про темперамент. Властивості темпераменту (чутливість, активність, реактивність, екстра-та інтровертність тощо). Психологічна характеристика типів.

Характер як система стереотипів реагування особистості. Типове та індивідуальне в характері. Структура характеру. Інтелект, воля, почуття і характер. Характер як система ставлення до світу. Акцентуації характеру.

Поняття про здібності. Здібності і задатки. Види і рівні розвитку здібностей: обдарованість, талант, геніальність.

Особливості розвитку здібностей у дітей. Індивідуально-психологічні відмінності за здібностями.

Рекомендовані джерела

Основні:

1. Зайченко І.В. Педагогіка: підручник. 3-тє видання, перероблене та доповнене О.К.: Видавництво Ліра-К, 2016. 608 с.
2. Іванюк Г.І., Мартиненко С.М. Педагогіка. Модуль «Основи педагогіки», «Теорія виховання»: навчальний посібник. К.: КМПУ імені Б.Д. Грінченка, 2006. 64 с.
3. Максименко С.Д. Загальна психологія. Видання 3-є, переробл. та доповн. К.: Центр учбової літератури, 2008. 256 с.
4. Сергєєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасєка О. В. Загальна психологія. Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2012. 296 с.
5. Фіцула М. М. Педагогіка: навч. посіб. Вид. третє, перероб. і допов. Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2013. 230 с.

Додаткові:

1. Волкова Н.П. Педагогіка: навч. посіб. Вид. 4-те, стер. Київ: Академвидав, 2012. 615 с.
2. Загальна психологія: навч. посібник / О. Срипченко, Л. Долинська, О. Огороднійчук [та ін.]. К.: «А.П.Н.», 2001. 164 с.
3. Закон України «Про освіту» (2017) [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
4. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / Під заг. ред. Бібік Н. М. – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» [Електронний ресурс]: Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnogo-standartu-pochatkovoyi-osviti>
6. Приходько Ю.О., Юрченко В.І. Психологічний словник-довідник: Навчальне видання. К.: Каравела, 2011. 328 с.

ФАХОВІ МЕТОДИКИ ФОРМУВАННЯ ЕЛЕМЕНТАРНИХ МАТЕМАТИЧНИХ УЯВЛЕНЬ

Особливості розвитку кількісних уявлень у дітей дошкільного віку, сприймання і відтворення кількості предметів дітьми раннього та молодшого дошкільного віку. Особливості формування уявлень про множину у дітей старшого дошкільного віку. Роль різних аналізаторів у формуванні уявлень про множину. Способи порівняння множин та формування у дітей уявлень про множину в різних вікових групах.

Розвиток у дітей уявлень про число, лічбу в різних вікових групах ЗДО. Особливості розвитку у дітей діяльності лічби. Розвиток у дітей дошкільного віку уявлень про число. Навчання дітей лічби вголос. Етапи лічильної діяльності, завдання навчання дітей лічби в різних вікових групах. Утворення чисел на основі порівняння множин в різних вікових групах.

Навчання дітей розв'язування арифметичних прикладів та задач. Особливості навчання дошкільників розв'язанню арифметичних прикладів та задач. Роль прикладів та арифметичних задач в розумінні сутності арифметичних дій. Види арифметичних задач, які розв'язують дошкільники. Послідовні етапи та методичні прийоми в навчанні рішення арифметичних задач та прикладів.

Формування у дітей дошкільного віку уявлень про величину та вимірювання величин. Особливості сприймання величини дітьми дошкільного віку. Завдання з ознайомлення дошкільників з величиною предметів. Методи і прийоми формування уявлень і понять про величину предметів в старшому дошкільному віці. Особливості навчання дітей елементам вимірювальної діяльності. Ознайомлення дітей дошкільного віку із загальноприйнятими мірами вимірювання (сантиметр, метр, літр, кілограм).

Формування уявлень про форму предметів та геометричні фігури в різних вікових групах. Завдання з ознайомлення дітей з формою предметів та геометричними фігурами. Методи, прийоми ознайомлення дітей з формою предметів та геометричними фігурами в різних вікових групах.

Особливості часових уявлень дітей дошкільного віку. Формування уявлень про час, та «відчуття часу» у дітей дошкільного віку. Час і його особливості. Завдання з навчання дітей орієнтування в часі та формування часових уявлень у дошкільників. Методика формування часових уявлень у дітей старшого дошкільного віку та орієнтування їх в часі.

МЕТОДИКА РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ

Дошкільна лінгводидактика як наука. Об'єкт, предмет, зміст, завдання дошкільної лінгводидактики як навчальної дисципліни. Мовлення в контексті дитячого розвитку. Зв'язок дошкільної лінгводидактики з іншими науками, їх внесок у науку про навчання дітей раннього і дошкільного віку рідної мови.

Мета і завдання дошкільного навчального закладу з розвитку мовлення і навчання дітей рідної мови: виховання звукової культури мовлення, розвиток словника, формування граматичної правильності мовлення, розвиток зв'язного мовлення, навчання елементів грамоти та ін.. Засоби розвитку мовлення дитини: організація їхнього спілкування з батьками та вихователями у різних напрямках діяльності – гра, праця, художня література, використання ТЗН, мовлення вихователя й мовлення дітей. Форми навчання дітей рідної мови: різні види занять, повсякденне спілкування з дітьми. Методи навчання мови й розвитку мовлення: дидактичні ігри та вправи, розмови, бесіди, розглядання, читання й розповідання, переказування та ін..

Значення мови в розвитку дітей раннього віку. Необхідність цілеспрямованого керівництва розвитком мовлення дітей з боку дорослих. Становлення мовленнєвої діяльності на першому році життя. Особливості підготовчого періоду; розвиток голосових реакцій, наслідування звуків мови і слів. Розвиток розуміння мовлення оточуючих, поява у дитини перших усвідомлених слів.

Особливості засвоєння слова в дошкільному віці. Завдання і зміст словникової роботи з дітьми дошкільного віку. Принципи словникової роботи. Методи і прийоми словникової роботи. Розвиток словника дітей на заняттях.

Поняття граматичної будови мови. Особливості засвоєння граматичної будови мови дітьми дошкільного віку. Типові граматичні помилки в мовленні дітей. Завдання і зміст роботи з формування граматичної правильності мовлення дошкільників. Методи і прийоми роботи з формування граматичної правильності мовлення дітей. Зміст та форми роботи з формування граматичної правильності мовлення у дітей дошкільного віку.

Поняття «діалог», «діалогічне мовлення». Завдання розвитку діалогічного мовлення в дошкільному дитинстві. Методи та прийоми розвитку діалогічного мовлення. Бесіда – основний метод розвитку діалогічного мовлення. Значення бесід. Види бесід. Тематика підсумкових бесід. Підготовка вихователя та дітей до бесіди. Структура бесіди. Види запитань вихователя та дитячі запитання. Вимоги до запитань вихователя та відповідей дітей.

Завдання розвитку монологічного мовлення дітей. Методи та прийоми навчання дітей монологічного мовлення. Переказ літературних творів. Значення переказу. Вимоги до творів для переказу дітьми, їх підбір для дітей різних вікових груп. Види переказу. Прийоми навчання переказу літературних творів. Структурні компоненти заняття з навчання переказу. Особливості навчання переказу дітей в різних вікових групах. Поняття розповіді. Класифікація дитячих розповідей. Послідовність введення в роботу розповідей різних видів. Прийоми навчання розповідання. Описова й сюжетна розповідь. Види таких розповідей. Методика навчання опису предметів, іграшок, картинок тощо.

ОСНОВИ ПРИРОДОЗНАВСТВА З МЕТОДИКОЮ

Необхідність організації куточка природи, його навчально-виховне Розміщення і обладнання куточка природи. Створення науково-природничого центру в куточку природи. Вимоги до його обладнання.

Правила підбору об'єктів для куточка природи: врахування можливостей утримання об'єкта в умовах жилого приміщення, безпечність для дітей, відповідність вимогам програм, доступність для догляду.

Види спостережень і їх зміст у кожній віковій групі. Методика організації та проведення спостережень з дітьми різного віку. Основні етапи процесу спостереження. Послідовність розгляду рослин і тварин, об'єктів та явищ неживої природи. Прийоми активізації пізнавальної діяльності дітей у процесі спостереження. Підготовка вихователя до проведення спостережень.

Навчально-виховне значення праці, її своєрідність. Педагогічні та гігієнічні вимоги до праці дітей. Види та зміст праці дітей у природі в різних

вікових групах. Форми організації праці дітей у природі. Методика керівництва різними формами організації праці дітей різного віку.

Дидактичні ігри та їх роль в ознайомленні дітей з природою. Своєрідність дидактичних ігор, їх зміст, організація та методика керівництвами в різних вікових групах.

Бесіда як метод ознайомлення дітей з природою. Види бесід, їх зміст. Вимоги до проведення бесід, методика проведення.

Поняття про екологію, екологічну освіту, екологічне виховання. Зміст і завдання екологічного виховання дітей дошкільного віку. Сучасні дослідження О. Білан, Н.В.Лисенко, З.П. Плохій та інших науковців з питань екологічного виховання дошкільників. Виховання позитивного емоційного ставлення до природи у дітей дошкільного віку. Формування у дошкільників первинних уявлень про екологічні зв'язки в природі. Методика екологічного виховання дошкільників. Організація практичної екологічно доцільної діяльності дітей в природі. Екологічна стежина. Організація та методика проведення роботи на екологічній стежині. Сімейна екологічна стежина. Ознайомлення з правилами природокористування. Екологічні знаки. Аналіз педагогічного досвіду з проблем екологічного виховання дошкільників.

МЕТОДИКА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Гімнастика як засіб фізичного виховання. Класифікація загальнорозвивальних вправ. Методика проведення загальнорозвивальних вправ з дітьми дошкільного віку.

Методика проведення рухливих ігор з дітьми дошкільного віку. Характеристика рухливих ігор як засобу фізичного виховання дітей дошкільного віку. Поняття про рухливу гру, її структуру. Класифікація рухливих ігор, основні види ігор. Організація та методика проведення рухливих ігор в різних вікових групах. Значення рухливих ігор для всебічного розвитку дитини дошкільного віку.

Форми організації роботи з фізичного виховання дітей дошкільного віку. Заняття з фізичної культури – основна форма систематичного навчання дітей дошкільного віку фізичних вправ. Фізкультурні заняття в системі фізичного виховання дітей дошкільного віку: значення, типи, структура. Обумовленість структури заняття щодо педагогічних завдань. Способи організації дітей для виконання основних рухів на занятті з фізичної культури.

Фізкультурно-оздоровчі заходи в розпорядку життєдіяльності дітей дошкільного віку. Ранкова гімнастика та гімнастика після сну: значення, структура, особливості змісту. Методика проведення ранкової гімнастики та гімнастики після сну в різних вікових групах. Особливості використання фізкультхвилинок і фізкультпауз у системі фізичного виховання та оздоровлення дітей дошкільного віку.

Форми активного відпочинку дітей дошкільного віку: фізкультурні розваги, фізкультурні свята, дня здоров'я. Значення, варіанти та особливості

проведення. Підвищення рухової активності дітей дошкільного віку під час самостійної рухової діяльності.

Рекомендовані джерела

Основні:

1. Беленька Г.В. Віконечко в природу: методичний посібник для вихователів дітей дошкільного віку. К.: Сім кольорів, 2014. 56 с.
2. Беленька Г.В., Науменко Т.С., Половіна О.А. Дошкільнятам про світ природи: Старший дошкільний вік: навч.-метод. посіб. / К.: Генеза, 2013. 112 с. (Настільна книжка вихователя). Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (лист МОН України від 12.07 2013 р. № 1/11-11415).
3. Беленька Г.В., Половіна О.А. Дошкільнятам про світ природи: Діти четвертого року життя (молодший дошкільний вік): навч.-метод. посіб. К.: Генеза, 2018. 128 с. (Настільна книжка вихователя).
4. Беленька Г.В., Половіна О.А. Дошкільнятам про світ природи: Діти п'ятого року життя (середній дошкільний вік): навч.-метод. посіб. / Г.В.Беленька, О.А.Половіна. К.: Генеза, 2016. 98с. (Настільна книжка вихователя).
5. Богініч О. Л. Фізичне виховання дітей дошкільного віку засобами гри. К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2001. 126 с.
6. Богуш А.М., Гавриш Н.М. Дошкільна лінгводидактика: Теорія і методика навчання дітей рідної мови: Підручник. К.: Видавничий дім «Слово», 2013. 670 с.
7. Вільчковський Е.С., Курок О.І. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: Навч. посіб. Суми: ВТД «Університетська книга», 2010. 428 с.
8. Поніманська, Т. Дошкільна педагогіка : підручник / Тамара Поніманська. – 4-е вид., переробл. – Київ : ВЦ «Академія», 2018 – 408 с.
9. Щербакова К.Й. Методика формування елементів у дошкільників. К.: В-во Європейського університету, 2011. 262 с.
10. Щербакова К.Й., Брежнєва О.Г. Теорія і методика логіко-математичного розвитку дітей дошкільного віку. Навчальний посібник. Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2015. 200 с.

Додаткові:

1. Базовий компонент дошкільної освіти України: Науковий керівник: А.М. Богуш, дійсний член НАПН України, проф., д-р пед. наук.; Авт. кол- в: Богуш А.М., Беленька Г.В., Богініч О.Л., Гавриш Н.В., Долинна О.П., Ільченко Т.С., Коваленко О. В., Лисенко Г. М., Машовець М.А., Низковська О.В., Панасюк Т.В., Піроженко Т.О., Поніманська Т.І., Сідельнікова О.Д., Шевчук А.С., Якименко Л.Ю. К.: Видавництво, 2012. 26 с.
2. Беленька Г.В. Інтегровані курси в практиці підготовки вихователів

дітей дошкільного віку. *Актуальні проблеми педагогічної освіти: європейський і національний вимір*. 2018. с. 28-31.

3. Богуш А.М. Мовленнєвий компонент дошкільної освіти. 4-те вид., доопр. і доп. Х.: Вид-во «Ранок», 2013. 192 с. (Сучасна дошкільна освіта).

4. Дитина: Освітня програма для дітей від двох до семи років /наук. кер. проекту В.О.Огнев'юк; авт. кол.: Г.В.Беленька, О.Л. Богініч, Н.І. Богданець-Білокаленко [та ін.]; наук. ред.:Г.В.Беленька, М.А.Машовець; Мін. осв. і науки України, Київ. ун-т ім. Б.Грінченка. Київ. ун-т ім. Б.Грінченка, 2016. 304 с.

5. Методичні рекомендації до Освітньої програми для дітей від 2 до 7 років «Дитина» / наук. кер. проекту В.О. Огнев'юк; наук. ред. Г.В.Беленька; авт. кол.: Г.В.Беленька, О.Л.Богініч, В.М.Вертугіна та ін. К.: Київ.ун-т ім. Б.Грінченка, 2016. 352 с.

6. Організація дитячої ігрової діяльності в контексті наступності дошкільної та початкової освіти. Навчально-методичний посібник / За ред. Г.С. Тарасенко. К.: Видавничий Дім «Слово», 2010. 320 с.

7. Павелків Р.В., Цигипало О.П. Дитяча психологія : навч. посіб. К. : Академвидав, 2011. 373 с.

8. Підготовка майбутніх вихователів до роботи з дітьми дошкільного віку: компетентнісний підхід: моногр. // за заг. ред. Г.В. Беленької, О.А. Половіної. Умань: ВПЦ «Візаві», 2015. 208 с.

9. Піроженко Т.О., Карасьова К.В. Ігрова діяльність дошкільника. Старший дошкільний вік: навч-метод. посіб. К.: Генеза, 2014. 96 с.

10. Поніманська Т.І., Дичківська І.М. Дошкільна педагогіка : практикум : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. ; М-во освіти і науки України. 2-е вид. К. : Слово, 2007. 351 с.